

4.3 Informativni vodič za mentore

4.3.1 Ciljevi

Glavni cilj studentske prakse za studente je da steknu radno iskustvo u realnom poslovnom okruženju. Studenti dobijaju priliku da primene svoja teorijska znanja stečena tokom studija u rešavanju problema koji se javljaju u stvarnosti i da steknu praktična znanja ličnim zalaganjem kroz timski rad i sopstvenu inicijativu i analize. Praksa bi trebala da pomogne studentima da počnu da razvijaju svoju karijeru, stiču dodatna znanja i veštine, obrazovanje ili obuku osim formalnog visokog obrazovanja, da nađu teme za diplomski ispit i usmerenje ka budućem zanimanju, uspostave kontakte i steknu preporuke. Osim toga, studenti treba da steknu koristan uvid u kulturu poslovanja u preduzećima/institucijama, timski rad, svoju sposobnost da se uklope u radnu sredinu, utisak koji stvaraju kod svojih saradnika i supervizora. Posao mentora je da vodi, prati, procenjuje i daje povratnu informaciju o uspešnosti studenata tokom prakse.

4.3.2 Praksa

U zavisnosti od nastavnog plana i programa akademskih studija i nivoa studija (dipl. ili MSC), svaki fakultet kao član Univerziteta ima definisanu obaveznu studentsku praksu različitog trajanja i dinamike implementacije. U regionu Zapadnog Balkana, gde se projekat implementira, identifikovane su tri vrste studentske prakse:

- studentska praksa u završnim semestrima BSc i MSc studija, u trajanju od 75 sati, kroz studentske posete preduzeću/instituciji jednom nedeljno,
- studentska praksa kao letnja praksa koja se realizuje u toku letnje pauze (nakon završnog semestra BSc ili MSc studija), u trajanju od mesec dana (najmanje 20 dana), student provodi 8 sati dnevno u preduzeću/instituciji, radnim danima,
- praksa diplomiranih studenata koji žele da steknu potrebna znanja i praktične veštine u okviru "plaćenih" ili "neplaćenih" praksi u nekim preduzećima/institucijama, u trajanju od 6 meseci do godinu dana.

Uloga mentora je da organizuju praksu studentima u okviru nastavnog plana i programa studentskih studija.

4.3.3 Pogodnosti za mentore

Organizovanje PSP podrazumeva blisku saradnju univerziteta i preduzeća/institucije. Postoje mnoge pogodnosti koje proizilaze iz ove saradnje za obe strane.

Akademskim mentorima uspostavljanje veza sa preduzećima/institucijama u vezi sa praksom omogućava praktičnu mogućnost buduće saradnje na projektima, studijama slučaja ili istraživanja i razvoja. Takođe, studentski praktični zadaci mogu da se koriste od strane mentora za definisanje diplomskih ispita, odnosno za dalju specijalističku edukaciju.

Korist za industrijske mentore je da ojačaju svoje veštine praćenja. Oni dobijaju mogućnost za procenu i izbor mogućih novih radnika koji su već upoznati sa preduzećem/institucijom i koji su se pokazali kao vredni za preduzeće/instituciju. Studenti donose nove ideje i različita tumačenja aktuelnih problema preduzeća/institucije, kao i jačanje tima svežim idejama.

4.3.4 Odgovornosti akademskih mentora

Dužnosti akademskih mentora su:

- organizovanje prakse,
- pomoć studentu da pronađe odgovarajuće preduzeće/instituciju u kojoj će da realizuje praksu,
- savetovanje studenta u vezi praksi,
- usaglašavanje studentskog predloga Radnog programa studentske prakse sa industrijskim mentorom,
- koordinira prakse sa industrijskim mentorom,
- upućivanje studenta na praksu (Aneks 4.5),
- monitoring studentska prakse,
- procena studentskog angažovanja na praksi i davanje konačne ocene.

4.3.5 Odgovornosti industrijskog mentora

Dužnosti industrijskog mentora imenovanog od strane preduzeće/institucije su:

- da potpišu potvrdu o prijemu studenta na praksu (aneks 4.5.),
- da definišu zadatke u skladu sa studentskim studijama i osnovnom delatnošću preduzeća/institucije,
- kada studenti započnu praksu dužnost industrijskog mentora je da:
  - organizuju radno mesto na kome će da se realizuje praksa,
  - usaglase Radni program studentske prakse sa akademskim mentorom i studentom
  - upozna studenta sa zaposlenima sa kojima će raditi,
  - upozna studente sa internim Pravilnikom o zaštiti na radu
  - objasni procedure poslovanja i politike preduzeća/institucije
  - pruži studentima osnovne informacije o poslu koji će da obavljaju tokom prakse
  - prezentuje informacije o osnovnoj delatnosti preduzeća/institucije, organizuje obilazak preduzeća/institucije i upoznavanje sa poslovnim procesima i organizacijom,
  - komunicira redovno sa studentom i prati njihov napredak.

Nakon završetka prakse industrijski mentor ocenjuje studentska dostignuća i popunjava Monitoring izveštaj industrijskog mentora.

4.3.6 Izveštavanje i monitoring

U skladu sa opštim procedurama praćenja i izveštavanja, student je obavezan da vodi Dnevnik prakse i da ga dostavi na uvid mentorima koji prate realizaciju PSP. Pored tzv. monitoringa na terenu, koja se realizuje posetama studentima u preduzeću/instituciji od strane akademskog mentora (najmanje 2 posete), kao i kontinuiranog praćenja napretka studenta i realizacija aktivnosti definisanih od strane industrijskog mentora u PSP, realizacija prakse će biti dodatno praćena putem e-mail komunikacije i studentskog izveštavanja. Evidencija i praćenje rezultata su sastavni deo Monitoring izveštaja, koji se popunjava od strane mentora.

Student je dužan da izveštava o realizaciji prakse tako što će da uradi Završni izveštaj, koji je pregledan i odobren od strane akademskog mentora. Sa Završnim izveštajem, student podnosi i Potvrdu o završenoj praksi, koja je potpisana od strane industrijskog mentora ili osobe koja je odgovorna za koordinaciju prakse u preduzeću/instituciji.

Nakon Presentacije i predaje Finalnog izveštaja, akademski mentor ocenjuje studenta uzimajući u obzir osim kvaliteta Finalnog izveštaja i procene dostignutih ciljeva prakse i ishoda učenja, i sadržaj Monitoring izveštaja od strane oba mentora.

Industrijski mentor koga imenuje preduzeće/institucijai je dužan da prati napredak studenta na praksi, na bazi dnevnog napretka, realizacije planiranih aktivnosti, nivoa ostvarenih praktičnih znanja i veština. Tokom prakse, industrijski mentor popunjava Monitoring izveštaj sa svojim zapažanjima o studentu. Takođe, stalna komunikacija sa akademskim mentorom i izveštavanje su sastavni deo monitoringa i izveštavanja.